

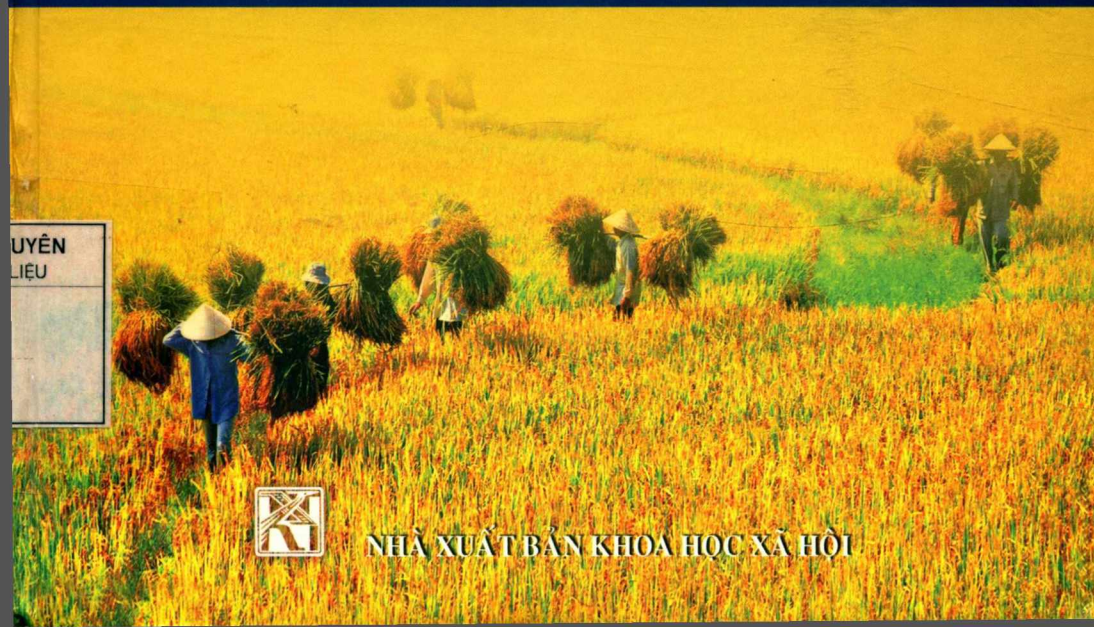
CK.0000059376

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN TÂM LÝ HỌC

CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ NÔNG DÂN YẾU THỂ TRONG QUÁ TRÌNH CHUYỂN SANG NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG

GS.TS. Vũ Dũng (Chủ biên)

UYÊN
LIÊU

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI

**CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ
NÔNG DÂN YẾU THẾ TRONG QUÁ TRÌNH
CHUYỂN SANG NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG**

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Cơ chế, chính sách hỗ trợ nông dân yếu thế trong quá trình chuyển sang nền kinh tế thị trường / Vũ Dũng (ch.b.), Vũ Đình Long, Nguyễn Thị Hoa, Lê Minh Thiện. - H. : Khoa học xã hội, 2012. - 356tr. ; 24cm

ĐTTS ghi: Viện Khoa học xã hội Việt Nam. Viện Tâm lí học. - Phụ lục: tr. 299-347. - Thư mục: tr. 348-354

1. Nông dân 2. Nhóm yếu thế 3. Chính sách hỗ trợ 4. Cơ chế
5. Kinh tế thị trường 6. Việt Nam

305.5 - dc14

KXB0093p-CIP

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN TÂM LÝ HỌC

GS.TS. VŨ DŨNG
(Chủ biên)

**CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ
NÔNG DÂN YẾU THẾ TRONG QUÁ TRÌNH
CHUYỂN SANG NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG**

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI
HÀ NỘI - 2012

DANH SÁCH NHỮNG NGƯỜI THAM GIA

1. GS.TS. Vũ Dũng	Viện Tâm lý học
(Chủ biên)
2. PGS.TS. Nguyễn Đình Long	Bộ Nông nghiệp và phát triển
nông thôn
3. TS. Nguyễn Thị Hoa	Viện Tâm lý học
4. CN. Lê Minh Thiện	Viện Tâm lý học
5. CN. Đỗ Duy Hưng	Viện Tâm lý học
6. CN. Trần Anh Châu	Viện Tâm lý học
7. CN. Mai Thanh Thế	Viện Tâm lý học
8. Ths. Mai Văn Hải	Viện Tâm lý học
9. Ths. Phạm Minh Thu	Viện Tâm lý học
10. Ths. Tô Thuý Hạnh	Viện Tâm lý học
11. Ths. Nguyễn Thị Phương Hoa	Viện Tâm lý học
12. CN. Phạm Thị Phương Cúc	Viện Tâm lý học
13. CN. Nguyễn Thu Hiền	Viện Tâm lý học

MỤC LỤC

	Trang
LỜI NÓI ĐẦU	9

Chương I

CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	13
I. Tổng quan tình hình nghiên cứu	13
1. Nghiên cứu của các tác giả nước ngoài về thích ứng xã hội	13
2. Các nghiên cứu của các tác giả Việt Nam về thích ứng xã hội và về nông dân, nông nghiệp	24
II. Vài nét về nông dân và nông thôn nước ta	29
1. Một số khái niệm	29
2. Một số đặc điểm kinh tế - xã hội của nông dân	32

Chương II

ĐÁNH GIÁ VIỆC BAN HÀNH CÁC CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH CỦA ĐẢNG VÀ NHÀ NƯỚC HỖ TRỢ NÔNG DÂN YẾU THẾ Ở NƯỚC TA TRONG GIAI ĐOẠN 2001 - 2010	49
I. Đặt vấn đề	49
II. Quan điểm và phương pháp phân tích chính sách	52
1. Quan điểm phân tích	52
2. Phương pháp và khung phân tích vấn đề chính sách	53

III. Đánh giá hệ thống các cơ chế, chính sách của Đảng và Nhà nước đã được ban hành nhằm hỗ trợ nông dân yếu thế ở nước ta trong giai đoạn 2001 - 2010	54
1. Cách thức phân loại cơ chế, chính sách	54
2. Các cơ chế, chính sách hỗ trợ nông dân yếu thế trong giai đoạn 2001 - 2010	56
3. Đánh giá chung các chính sách đã được ban hành nhằm hỗ trợ nông dân yếu thế	166

Chương III

TÁC ĐỘNG CỦA CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI NÔNG DÂN YẾU THỂ TRONG QUÁ TRÌNH CHUYỂN SANG CƠ CHẾ THỊ TRƯỜNG	168
---	-----

I. Hiểu biết của nông dân về việc ban hành các chính sách của Đảng và Nhà nước đối với nông dân, nông nghiệp và nông thôn	169
II. Tác động của các chính sách đến nông dân yếu thế	179
1. Tác động của nhóm chính sách đất đai và phát triển nông thôn đến những nông dân yếu thế	179
2. Tác động của chính sách việc làm và đào tạo nghề đến những người nông dân yếu thế	208
3. Tác động của chính sách đầu tư, tài chính và tín dụng đến những người nông dân yếu thế	221
4. Chính sách hỗ trợ xoá đói, giảm nghèo cho nông dân	226
5. Chính sách hỗ trợ nông dân áp dụng khoa học công nghệ để phát triển sản xuất	240
6. Chính sách hỗ trợ nông dân yếu thế về lưu thông thương mại	250

7. Đánh giá của cán bộ quản lý địa phương về những mặt chưa hiệu quả của việc thực hiện các chính sách hỗ trợ nông dân yếu thế 258

III. Những khó khăn trở ngại của việc thực hiện các chính sách hỗ trợ nông dân yếu thế 262

1. Những khó khăn về phía nông dân 262
2. Khó khăn thuộc về khâu tổ chức thực hiện 266

Chương IV

CÁC GIẢI PHÁP XÂY DỰNG CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH NHẪM HỖ TRỢ NÔNG DÂN YẾU THẾ TRONG QUÁ TRÌNH CHUYỂN SANG KINH TẾ THỊ TRƯỜNG Ở KHU VỰC NÔNG THÔN GIAI ĐOẠN 2011 - 2020 270

I. Bối cảnh kinh tế - xã hội nông thôn nước ta trong giai đoạn 2011 - 2020 270

1. Bối cảnh quốc tế tác động đến nông dân và nông nghiệp nước ta trong thời gian tới 270
2. Bối cảnh trong nước tác động đến nông dân và nông nghiệp nước ta trong thời gian tới 274

II. Đề xuất định hướng chiến lược đối với các cơ chế, chính sách hỗ trợ nông dân yếu thế ở nước ta hiện nay 277

1. Đối với nhóm chính sách điều chỉnh, sử dụng tài nguyên đất của nông dân yếu thế 277
2. Đối với nhóm chính sách về lao động, giải quyết việc làm và xoá đói giảm nghèo bền vững 278
3. Đối với nhóm chính sách về đầu tư, tài chính và tín dụng cho khu vực nông thôn, nông nghiệp 280

4. Đối với nhóm chính sách về khoa học và chính sách khuyến khích phát triển sản xuất	281
5. Đối với nhóm chính sách lưu thông thương mại nông sản hàng hoá	283
6. Đối với nhóm chính sách về thuỳ lợi và phòng chống thiên tai	285
III. Một số kiến nghị cụ thể	285
1. Nâng cao nhận thức của nông dân yếu thế	286
2. Nâng cao ý thức vươn lên vượt khó của nông dân yếu thế để thoát khỏi đói nghèo	286
3. Về tổ chức triển khai các chính sách	287
4. Chú ý đến tính đặc thù trong triển khai các chính sách hỗ trợ nông dân	287
5. Tổ chức đào tạo nghề một cách hiệu quả	288
KẾT LUẬN	289
PHỤ LỤC	299
TÀI LIỆU THAM KHẢO	348

LỜI NÓI ĐẦU

Những người nông dân yếu thế là các nhóm xã hội đặc biệt, họ luôn luôn cần sự quan tâm, giúp đỡ của xã hội. Họ là những người gặp nhiều khó khăn trong sản xuất, trong cuộc sống sinh hoạt và hoạt động xã hội. Họ là những người nghèo khổ nhất. Bởi vì, đó là những người thiếu vốn sản xuất, thiếu năng lực sản xuất và tổ chức cuộc sống, đó là những người có sức khoẻ khó khăn do tuổi tác, bệnh tật (nhóm người già, người mắc bệnh hiểm nghèo).

Các nhóm nông dân yếu thế do hạn chế về năng lực sản xuất (thiếu vốn, thiếu đất, thiếu lao động, thiếu kiến thức sản xuất) là những nhóm rất khó khăn trong việc thích ứng với cơ chế thị trường ở nước ta hiện nay. Vì sự thích ứng này là một trong những điều kiện quan trọng hàng đầu giúp họ phát triển sản xuất và tổ chức cuộc sống gia đình, giúp con người vượt qua những trở ngại, khó khăn để hoà nhập và tồn tại một cách hiệu quả với cơ chế thị trường. Các nhóm nông dân này rất cần được sự giúp đỡ, quan tâm của Đảng và Nhà nước thông qua các cơ chế, chính sách. Trong những năm qua, Đảng và Nhà nước ta đã ban hành nhiều chính sách nhằm giúp các nhóm nông dân yếu thế phát triển sản xuất, song do những lý do chủ quan và khách quan mà hiệu quả của sự hỗ trợ này của các cơ chế, chính sách vẫn chưa đạt được những mục tiêu như mong muốn. Đánh giá lại thực trạng các cơ chế, chính sách hỗ trợ nông dân yếu thế một cách